

คิดผิดหรือคิดถูก ไม่ใช่ต้องหยุดคิด

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์บนศาลา ๗ สิงหาคม ๒๕๕๑

ณ วัดป่าสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

นี่เกิดเป็นชาวพุทธถึงว่าประเสริฐนะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างกุศล สร้างบารมีมา ปรรณนาพุทธภูมิ ๔ อสงไขยแสนมหากัป จนชาติสุดท้ายต้องสละหมด ทั้งลูก ทั้งเมีย พระเวสสันดรสละหมดเลยนะ แล้วยังต้องมาเกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะอีก เกิดมาแล้วอยู่ในท่ามกลางกองความสุข พ่อแม่ปรนเปรอทุกอย่าง ความสุข ความเจริญ อยากจะให้ลูกเป็นกษัตริย์ต่อไปข้างหน้าด้วย

แต่ด้วยบุญญาธิการ ด้วยบารมีขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะได้ตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะได้สร้างมาอย่างนั้น เพื่อจะแสวงหาโมกขธรรมไง นี่ด้วยบุญญาธิการอันนั้นถึงได้เห็นเหตุต่างๆ ให้ได้ออกบวชจนได้ ได้ออกบวชไปนะ สร้างบุญญาธิการมาระดับนั้น ปัญญาในระดับนั้น ระดับที่เป็นพุทธภูมิ จะเป็นตรัสรู้เป็นพระพุทธรูปไปข้างหน้า ยังต้องแสวงหาโมกขธรรมอยู่อีก ๖ ปี เห็นไหม ลงทั้งทุกอย่างที่ในสมัยนั้น ที่ว่าที่ไหนมีครูบาอาจารย์ที่ประเสริฐ ศึกษาเล่าเรียนมาทั้งหมด

ภูมิปัญญาคนที่สำเร็จเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปัญญาจะล้นเหลือขนาดไหนนะ ยังต้องทุ่มเทกันขนาดนั้น ถึงว่าธรรมะนี้ถึงประเสริฐมาก เข้าถึงได้ยาก ลึกซึ้ง กว้างขวาง จนสิ่งใดๆ ในโลกนี้เปรียบปรานไม่ได้ แล้วแสวงหามาได้แล้ว ได้เสวยวิมุตติสุข สุขอย่างเหลือล้น สุขอย่างไม่มีใครเคยประสบใน ๓ โลกธาตุนี้ ตั้งแต่พรหมลงมาไม่มีใครเคยได้ประสบ

ความสุขอย่างนี้เลย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ที่เข้าไปลิ้มรสถึงความสุขอันนั้นเป็นองค์แรก

จนสำเร็จเป็นพระอรหันต์ เป็นพระอรหันต์นะ เสวยวิมุตติสุข สุขจริงๆ ที่ไม่เคยมี แล้วจนท้อใจ จนอ่อนใจ ทั้งๆ ที่ว่าปรารถนาเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเพื่อจะขนรื้อขนสัตว์นะ แต่พอเข้าไปถึงหลักความจริงแล้วยังอ่อนใจ ฟังสิ ยังอ่อนนอกอ่อนใจว่าจะมีใครสามารถรู้ได้ จะมีใครสามารถจะตามไปได้ นั่นนะ มันลึกลับ มันมหัศจรรย์ มันสูงส่งขนาดนั้นนะ

แล้วเราเป็นชาวพุทธ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ถึงเหมือนกับซุบมือเปิบ เหมือนกับสมบัติที่ว่าพ่อแม่ครูบาอาจารย์หาไว้ให้ กองเอาไว้ซึ่งๆ หน้า แต่ไม่มีใครรักษาสมบัติของครูบาอาจารย์ของพ่อแม่ได้ มันน่าเศร้าใจใจ ผู้ที่ปฏิบัติต้องมีหลักต้องมีเกณฑ์เพื่อตัวเองจะได้เป็นหลัก เป็นเกณฑ์ของชาวพุทธไง เราเป็นแก่นไข่ใหม่ เราเป็นแก่น เราเป็นนักรบ เราเป็นผู้ที่ปฏิบัติ จะให้เข้าถึงธรรมะอันประเสริฐนั้น แล้วเป็นหลักเป็นแก่น ผู้ที่เป็นหลักเป็นแก่น เป็นแก่นได้จริงไหม เป็นเจ้าของศาสนาไหม

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก่อนจะดับขันธปรินิพพาน

“มารเอ๋ย เมื่อใด ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกาของเรา สามารถกล่าวแก้คำจบบ้างของลัทธิต่างๆ ได้ เมื่อนั้นเราถึงจะนิพพาน”

ก่อนหน้านั้นยังไม่ยอม เพราะไม่มีใครเป็นหลักเป็นแก่นที่จะกล่าวแก้คำจบบ้างในลัทธิต่างๆ ในหลักศาสนา นี้ ยังไม่สามารถมีหลักมีแก่นจะไปยึดมั่นศาสนานี้ต่อไป แล้วเราปฏิบัติตนว่าเป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ เราปฏิบัติตนว่าเราศรัทธา เราเคารพศาสนา ล้างมือมาแล้วเปิบสมบัติกองอยู่ข้างหน้า ทำไมเราเอาเข้าไปในหัวใจเราไม่ได้ละ ทำไมเราเอาเข้าไปในหัวใจเรา ทั้งๆ ที่ว่านี่ถึงพุทธกาลนะ ศาสนาจะเจริญรุ่งเรือง ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติจะมีมาก จะค้ำคั้น เพราะมันเข้าไม่ถึงใจ ทั้งๆ ที่ของกองอยู่ข้างหน้า แต่ไหลไปหาอย่างอื่นกัน

คูสิ คุณขนาดว่าปัญญาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากว่าจะเข้าถึงธรรม เข้าถึงธรรมนะ แล้วมันอยู่ที่ไหนล่ะ? ภาชนะใดๆ ไม่สามารถบรรจุธรรมได้เลย ภาชนะใดๆ จะสื่อถึงธรรม

ไม่ได้เลย หัวใจของมนุษย์ หัวใจใจ ชาติรู้เท่านั้น ชาติรู้นี้เป็นภาชนะที่จะรับธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เข้าไปถึง

มนุษย์นี้ เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดเป็นมนุษย์มีแก่นสารที่หัวใจ หัวใจของเรา ความสุข ความทุกข์ ใจนี้สัมผัสก่อน ร่างกายนี้เป็นเพียงแค่อุบัติอาศัย เป็น โพรง เป็น โพรงเป็นคุณภาพของจิต ให้อุบัตินี้ได้ อยู่อาศัย เห็นใหม่ ใจถึงสำคัญ ใจถึงเป็นภาชนะรับธรรม

ที่นี้ใจมันเร่าใจมันร้อน ความที่ใจเร่าใจร้อนก็เลยพยายามจะเอาสิ่งใดที่มันลัดที่มันง่ายจะเข้าไป อยากกินแต่ของดี แต่จะใช้แต่ของถูก อยากจะได้ของดี แต่จะเอาแต่ง่ายๆ มันก็เลยเข้ากันไม่ถึง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมมานะ ตรัสรู้ธรรมมาแล้วแจกแจงธรรม ในสมัยพุทธกาล ในสมัยพุทธกาลองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก่อนจะออกบิณฑบาต ยังเข้าอยู่จะแวะอยู่ตามลัทธิต่างๆ เพื่อที่จะคุยธรรมะกัน เพื่อจะคุยธรรมะกัน พราหมณ์ในสมัยนั้นเป็นผู้ที่มีปัญญานะ เป็นผู้ที่ทำให้ใจของเขาสว่างไสวพอจะโต้ตอบธรรมะกับพระพุทธเจ้าได้ เห็นใหม่ ยังคุยนะ เห็นอยู่ มีพราหมณ์คนหนึ่งเห็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเดินมา แล้วเห็นความนึมนวล ความดีรวมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ถามใจว่า “พระพุทธเจ้านี้เป็นเทวดาหรือ”

พระพุทธเจ้าบอก “ไม่ใช่”

ถามพระพุทธเจ้า “เป็นคนธรรมดาหรือ”

“ไม่ใช่”

“เป็นเทพหรือ”

“ไม่ใช่”

“เป็นมนุษย์หรือ”

“ไม่ใช่”

ฟังสิ “เป็นมนุษย์หรือ”

“ไม่ใช่”

พราหมณ์หนึ่งงมดเลย “ถ้าไม่ใช่แล้วเป็นอะไร”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะ ตอบพราหมณ์ว่า “กิเลส เครื่องเศร้าหมองที่ทำให้ เป็นเวทนา เครื่องอยู่ในหัวใจที่ทำให้ใจนี้ไปเกิดเป็นเวทนา เกิดเป็นพรหม เกิดเป็นเทพ เกิดเป็น มนุษย์อีก ไม่มีในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า” ทั้งที่ท่านก็เป็นมนุษย์อยู่ใน ปัจจุบันนั้น พราหมณ์ก็เป็นมนุษย์อยู่ถามมาว่า

“เป็นมนุษย์หรือ”

“ไม่ใช่ ไม่ใช่เป็นมนุษย์”

เป็นจิตที่บริสุทธิ์อาศัยอยู่ในโพรงที่ร่างกายนั้น เป็นพระอรหันต์ใจ “สุอุปาทิเสสนิ พพาน” คือเศษของร่างกายยังมีอยู่ แต่ใจนั้นหลุดพ้น ปัจจุบันนั้นเป็นมนุษย์ก็ไม่ใช่ เพราะหัวใจนี้ ไม่มีกิเลสที่จะเป็นเครื่องดำเนินของมนุษย์ไม่มี ที่จะยื้อแย่ง จะแข่งดี จะอยากได้ อยากเด่น อยาก เหมือนมนุษย์ไม่มี เห็นไหม มนุษย์ก็ไม่ใช่ ไม่ใช่เป็นมนุษย์ ไม่ได้เป็นอะไรทั้งสิ้น เป็นจิตที่ เอ โก ัมโม ที่ดื่มธรรมะ ธรรมะถึงได้ลึกซึ่งขนาดนั้น เห็นไหม มันถึงได้ประเสริฐ ประเสริฐจริงๆ ประเสริฐมากๆ

แล้วเวลาสอนพระในสมัยนั้น พระสมัยนั้นไปคุยไปได้ตอบกับลัทธิต่างๆ ได้ตอบว่า “เป็นความสุข เป็นเวทนา ๒ สุขเวทนา ทุกขเวทนา” แล้วเวลาได้ตอบกับลัทธิต่างๆ แพ้เขาใจ แพ้ กลับมา แล้วมาหาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “โมฆบุรุษ” คือว่าไม่รู้ตามความเป็นจริง “โมฆบุรุษ” คือคนเปล่า คนที่ไม่รู้จริง แล้วไปอธิบาย กับในลัทธิศาสนาฝ่ายตรงข้าม

เวทนา ๒ สุขเวทนา ทุกขเวทนา แล้วอภัยากฤตไปไหน เวลาใจที่มันไม่เสวยทุกข์เสวย สุขมันอยู่ตรงไหน เห็นไหม มันเป็นเวทนา ๓

สุขเวทนา คือความสุขเวลาเกิดขึ้นในหัวใจ

ทุกขเวทนา เวลามันทุกข์ในหัวใจ

กับเวลามันเสวยอยู่สุขเฉยๆ อภัยากฤตอันนั้นยังไม่เป็นสุขและทุกข์ อภัยา เวทนา

แล้วถ้าเวทนา ๒ ก็ได้ ถ้าคนที่มีหลัก ถ้าคนมีหลัก เวทนา ๒ หมายถึงเวทนากายและเวทนาใจ เห็นไหม เวลาเราปวด เราเจ็บไข้ได้ป่วยตามร่างกาย หรือว่าเราปวดเมื่อย นี่เวทนาของกาย เวลาเราทุกข์ใจ ใจเศร้าหมอง โทมนัส เวลามันสุข โสมนัส เห็นไหม ถ้าเวทนา ๒

การจะโต้ตอบกับลัทธิศาสนาต่างๆ ต้องให้แตกฉาน ต้องให้เข้าใจตามหลักความเป็นจริง จะคุย จะโต้ตอบได้นี่ต้องเข้าใจตามเป็นจริง ในการประพฤติปฏิบัติ ในการรู้จักจากความเป็นจริง ไม่ใช่รู้ตามตรรกะ ตามตรรกะคือว่าตรรกเอาเนี่ยเอา

ปัจจุบันนี้ทางวิทยาศาสตร์ ทางวิทยาศาสตร์การใคร่ครวญเอา ตามทฤษฎี ทฤษฎีมีอยู่ แต่เราจะถึงจะรู้ตามความเป็นจริง เราท่องทฤษฎีได้ แต่เรายังเข้าถึงทฤษฎีนั้นไม่ได้เพราะเรายังไม่ได้พิสูจน์อยู่ เราก็สามารถจำทฤษฎีนั้นได้ จำมาได้นะ แต่เวลาซักกัน หรือเวลาคุยกันมันจะอธิบายได้ไม่เคลียร์ ความพูดไปมันไม่เคลียร์อย่างนั้น ทางวิทยาศาสตร์ อันนี้ก็ยังเป็นวัตถุอยู่ เพราะมันเป็นความคิด เป็นทฤษฎี มันยังเป็นทฤษฎีอยู่

นั่นละ สมัยพุทธกาลก็มีอยู่ สิ่งที่มีการคัดค้านกับศาสนาต่างๆ การโต้ตอบ พระในสมัยพุทธกาลก็ได้โต้ตอบสิ่งๆ นั้นอยู่ คุยกันอยู่ แพ้เขามากมหาศาล แล้วคูลี คูแบบนิครนถ์ เป็นสาวกขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อุบาสิกอุบาสินีเป็นมือเอกนะ เป็นมือขวาของนิครนถ์นาฏบุตร เป็นศาสนาต่าง ก็จะมาโต้ตอบพระพุทธเจ้า ก็เอาทำนองนี้

เพราะเขาบอกเวทนากาย เขาเอาเวทนาที่เป็นวัตถุ แล้วเป็นคนที่ว่าแตกฉาน เป็นพราหมณ์ด้วยนะ แตกฉานมาก เป็นมือขวาว่าถ้าเขาเคยในสมัยนั้น เขาเป็นคนมีชื่อเสียงมาก เขาจะได้เถียงใครเขาชนะหมด ก็เขาว่าเขารู้จริงแล้วไง ก็จะมาได้กับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าเขาที่มีความรู้จริงใจ นี่ในลัทธิศาสนาต่างๆ

แต่พอมาคุยกับพระพุทธเจ้าแล้ว คุยกันด้วยธรรมะ คุยกันด้วยเหตุผลเพราะเป็นปราชญ์ด้วยกัน แพ้ราบคาบเลย เพราะเวทนาของกาย ยกเหตุผลยกผลได้ ยกวัตถุนิยมขึ้นมาได้หมด ยกวัตถุขึ้นมาอธิบาย แต่เวลาอธิบายแล้ว พระพุทธเจ้าสามารถแย้งได้หมด แต่เวลาพูดถึงเวทนาของจิตนี้

เขาไม่สามารถจะตอบได้เลย เขาไม่สามารถ จนคอตก จนขอว่าจะศึกษากับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ขอเป็นสาวกเลย จนสุดท้ายแล้วเขาก็มาเป็นสาวก เป็นชาวพุทธ โดยตามความเป็นจริงนะ เพราะว่าไม่มีใครอธิบายอย่างนั้นไง

การอธิบายของเขาอยู่ในหมู่ของเขา เขาก็ว่าเขาฉลาด เห็นใหม่ ในทางเวทนาของกาย ในหมู่ของเขา เขาจำได้มาก เขารู้มาก เขาก็อธิบายได้มาก มันก็ว่าเป็นฝ่ายที่ประเสริฐของเขา แต่พอมาเจอองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้ตามความเป็นจริง “เวทนากาย” เวลาศพมันนอนอยู่ มันก็กายอยู่ ถ้าเวทนากาย กายเป็นใหญ่ เพราะคิดว่าวัตถุเป็นใหญ่ไง

ทุกข์มีเพราะมีเรา ความสุข ความทุกข์ต่างๆ เกิดขึ้นเพราะมีเรา มีกาย ส่วนใหญ่ถึงทำลาย กายนี้เสีย ทำลายวัตถุนี้เสีย มันไม่ทุกข์ ไม่มีที่ตั้ง มันก็จะจบทุกข์ แต่ไม่ได้คิดเลยว่าหัวใจ หัวใจมันรัดอยู่

ตายแล้วไปไหน ลัทธิศาสนาต่างๆ เห็นแต่วัตถุ ไม่คิดถึง “ไม่รู้ที่ไปที่มา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ วิชา ๓ บุปเพณิวาसानุสติญาณ ญาณในรู้จักว่าเรา คนเกิดมาจากไหน ทำกรรมอะไรมา มันมีเหตุมีผลมาจากจิตวิญญาณที่จะมาปฏิสนธิจิตเป็นมนุษย์นี้ ถึงเกิดมาแล้วถึงมีบารมี มีความรู้ต่างๆ กันไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เอกบุรุษ แต่ถ้าเทียบกันแล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ยังบารมีต่างกับองค์อื่นๆ ที่มีบารมีมากกว่าคูสิ ยังไม่เท่ากัน แม้แต่พระพุทธเจ้าก็ยังไม่เท่ากันในบารมีนะ แต่เสมอกันด้วยตรัสรู้อรหัตตผล ๔ ศาสนาเราประเสริฐ ประเสริฐตรงนี้

ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค ตรัสรู้ด้วยอะไร? ด้วยมรรคอรหัตตผล มรรคญาณ ญาณเครื่องดำเนิน มรรค ๘ นี้เป็นเอก เป็นอาวุธสำคัญของศาสนาพุทธ พระพุทธศาสนานี้ประเสริฐตรงที่มีมรรคญาณ ทำให้หัวใจนี้เข้าถึงใจ เข้าถึงธรรมอันเอกขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ตรัสรู้เป็นองค์แรก แล้วเสวยวิมุตติสุข ที่มีความสุขมาก ที่ประเสริฐมากในเรื่องของศาสนาตามหลักของตามความเป็นจริง

แล้วปัจจุบันนี้ละ “คิดผิดจะทำให้เกิดทุกข์ คิดถูกทำให้ทุกข์หาย” เห็นไหม สอนกันอย่างนี้นะ “คิดผิดทำให้เกิดทุกข์” เราคิดผิด คิดผิดทุกคน นี่มันก็จะเข้ากับหลักกัณฑ์นิมิตใจ ทฤษฎี

ความคิด ตรรกะ อธิบายกันด้วยตรรกะ ด้วยวิทยาศาสตร์ ด้วยปัญญาชน การเป็นปัญญาชน การอธิบายออกมาเราก็ตื่นกระแสดกกัน ชาวพุทธถึงได้ตื่นกระแสดกกันมาก ว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ง่ายตาย... ง่ายสิ ง่ายเพราะอะไร ง่ายเพราะมันเข้ากับความปลอดภัย เพราะหัวใจเป็นอย่างนั้น

ถ้าตามหลักของชาวพุทธแท้ต้องเริ่มจาก “ทาน สีล ภาวนา” มันยาก ต้องเริ่มจากทำทาน ให้หัวใจมันกลมกล่อม กลมกล่อมจะเข้ามาหาศีล ให้หาภาวนา

แต่ถ้าหลักวิทยาศาสตร์ไปเลย เพราะมันทำทานไม่ได้ มันตระหนี่ มันถี่เหนียว มันถึงว่าเอาตัวเองรอด กิเลสมันจะลัดทาง อยากจะให้ทานก็ให้ไม่ลง เพราะมันตระหนี่ถี่เหนียว แต่ถ้ามันคิดถึงหลัก เห็นแก่ตัว คิดถึงใจอดเยี่ยม ใจดี ใจประเสริฐ มันเห็นแก่ตัว คิดผิดเป็นความทุกข์ ต้องคิดให้ถูก คิดให้ถูก คิดตามหลักวิทยาศาสตร์

ไอน์สไตน์เป็นคนที่คิดหลักของทฤษฎีสัมพัทธ์ทำระเบิดปรมาณูขึ้นมา จนเป็นสิ่งที่เป็นโดยสันติก็เกิดประโยชน์แก่โลกมหาศาล สิ่งที่เป็นอาวุธมหาประลัยก็ทำลายล้างคนเป็นมหาศาล แต่ไอน์สไตน์ก่อนตายบอกว่า ว่าอย่างไร ตามหลักฐานเขาว่า “ถ้ามีโอกาสเลือก ขอให้เป็นอย่างชาวพุทธ” เพราะวัตถุสิ่งที่คิดขึ้นมาแล้วก็ยังเป็นวัตถุที่ไม่สามารถจะแก้ทุกข์ได้ ยังเป็นความคาหัวใจอยู่

คิดถูกใจ เราคิดให้ถูก คิดให้หัวใจอยู่ในร่องในรอย คิดถูกขนาดไหนมันก็เป็นความทุกข์ มันจะคิดถูกแล้วมันจะสุขไปไหน เพราะความคิดนี่ก็เป็นอนิจจัง สิ่งที่เกิดขึ้นมา ประกอบขึ้นมาก็เป็นอนิจจัง

คิดตะล่อมให้ใจอยู่ในอำนาจของตน คิดให้ใจนี้อยู่ในหัวใจ คิดให้ใจนี้อยู่ในร่องในรอย สตินี้ทำความคิดอยู่ตลอดเวลา ความคิดที่สงบตัวลง เห็นไหม ก็เป็นอนิจจัง สัพเพ ธมฺมา นีเป็นอนัตตาทั้งหมด ธรรมทั้งหลาย ธรรมที่เกิดขึ้นนี้เป็นอนัตตาทั้งหมด สิ่งที่เป็นอนัตตาคือมันวนเวียนไปไม่มีแก่นสาร ความไม่มีแก่นสารก่อนเริ่มแรก กับแก่นสารตามหลักอนัตตาตามความเป็นจริงต่างกัน ถ้าสิ่งที่คุณคิดนี้คิดเพื่อเป็นอย่างนั้นได้ ถ้าความคิดนี้เป็นเพื่อล้อมใจให้หยุดอย่างนั้นนะ เป็นกึ่งหนึ่งของศาสนาพุทธ

พุทธศาสนาเป็นศาสนาประเสริฐ สอนตั้งแต่คุณงามความดี กตัญญูกตเวที พ่อแม่ครูบาอาจารย์ ให้เจือจานตั้งแต่ทิศทั้ง ๘ ตั้งแต่พ่อแม่ ตั้งแต่ลูกหลาน ตั้งแต่คนใช้ ตั้งแต่สังคม สัตว์

สังคัม มนุษย์เป็นสัตว์สังคัม อยู่ด้วยตัวเองไม่ได้ ต้องอาศัยหมู่คณะ ต้องมีความเมตตาเพื่อแผ่ ต้องช่วยเหลือจนเจอกัน

พระพุทธเจ้าสอนตั้งแต่ความเป็นอยู่ในสังคัม แล้วก็อยู่ในสังคัมแล้วยกตัวเองขึ้นมาเป็นผู้ที่มีปัญญาจะเอาตัวเองออกจากสังคัมนั้นด้วยการมาจำศีล มีศีล มีภาวนา เป็นบุคคลออกไป ประพฤติพรหมจรรย์ เป็นเนกขัมมบารมี จากสัตว์สังคัม อยู่ในสังคัมขึ้นมา เนกขัมมบารมี เอาตัวเองออกมาจากสังคัม ให้มาเป็นเนกขัม เนกขัมมบารมี บารมี ๑๐ ทศที่จะเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถือพรหมจรรย์ นั้นนะออกมาจากสังคัม แล้วก็เริ่มปฏิบัติขึ้นมาให้สูงขึ้นไป ขึ้นไป นี่ศาสนาพุทธสอนขนาดนั้น

แต่ในเรื่องปัญญาอบรมสมาธิมันเป็นกึ่งหนึ่งของศาสนา เป็นกึ่งหนึ่ง เป็นแนวทางหนึ่ง เป็นกลวิธีหนึ่งเท่านั้น กลวิธีที่จะเอาจิตสงบใจ ผู้ที่มีปัญญากำหนดพุทโธ กำหนดด้วยการเพ่ง กระแสจิต การเพ่งจิต ทำกสิณ การบังคับจิต จิตที่มีปัญญา จิตที่มีการใคร่ครวญ มันจะไม่ค่อยยอมรับ มันจะได้ผลช้า อย่างเช่น กำหนดพุทโธๆ พุทธานุสติ ธรรมฐาน ๔๐ ห้อง ก็การใช้ความคิดวนตะล่อมออกไป ให้จิตอ่อนเพลีย คิดออกไป แล้วตะล่อมตามเข้าไป ความตะล่อมตามด้วยสติปัญญา ความคิดคิดออกไป สติพร้อมออกไป พร้อมออกไปเพื่อให้ใจนี้สงบ ใจนี้สงบสงบได้ ความสงบของใจนี้เป็นปัญญาอบรมสมาธิ

ไม่ใช่ว่าคิดถูกแล้วจะมีความสุข คิดผิดทุกข์แน่นอน คิดถูกก็มีความสุขโดยอามิสสุข สุขในโลก แต่ความสุขจริงเอามาจากไหน คิดผิดทุกข์แน่นอน คิดถูกก็ทุกข์สุขอยู่ในหัวใจ แต่เปลือยนอกว่ามีความสุข เพราะสมกับความคิดของตัวเอง ฉะนั้น ความคิดนี้ถึงเป็นกึ่งของศาสนา กึ่งของศาสนา กึ่งหนึ่ง แขนงหนึ่ง ไม่ใช่ศาสนาทั้งหมด จะบอกว่าผิด ถ้าผิดว่าตรงนี้ตั้งเป็นเป้าหมายผิด ถ้าตรงนี้เป็นกลวิธี เป็นการเข้าหาหลักศาสนธรรมถูก การเข้าหาธรรมด้วยวิธีการนี้ เป็นวิธีการหนึ่ง

แต่ถ้าตรงนี้เป็นหัวใจ ตรงนี้พอคิดถูกแล้วจิตสงบ เป็นความคิด อันนี้ผิด ผิดเพราะว่าถ้าตรงนี้ทำให้เกิดศีล จะเกิดสมาธิ แล้วจะเกิดปัญญา เขาสรุปลงอย่างนี้เลย ถ้าเขาใช้ความคิดแบบนี้ มีศีลแล้วจะมีสมาธิ มีสมาธิแล้วจะมีปัญญา ถ้ามีสมาธิแล้วจะมีปัญญา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่มีสมาธิหรือก่อนที่จะมาตรัสรู้? มี

อาหารคาบส เป็นถึงกับเข้าสมาบัติได้ สมาธิหรือไม่สมาธิ ถ้าสมาธิจะเป็นปัญญาไปโดยอัตโนมัติมันเป็นไปได้ แต่เวลามันเป็นสมาธิ ความเคลิบเคลิ้ม ความสุขในสมาธินั้น การจินตนาการ ความจินตนาการมันเป็นอุปกิเลส พอเวลาจิตมันสงบตัวลง อุปกิเลส กิเลสที่อยู่ในหัวใจ กิเลสที่เศร้าหมองในหัวใจมันจะสร้างจินตนาการออกมาว่า อันนี้เป็นนิพพาน อันนี้เป็นชั้นโน้นชั้นนี้

ความจินตนาการนั้น เกิดขึ้นจากอะไร? เกิดขึ้นจากกิเลส อุปกิเลสอยู่ภายใน แต่มันไม่ใช่เกิดขึ้นเป็นปัญญา อันนี้เป็นปัญญาหรือ? อันนี้เป็นกิเลสมาเชือดคอตัวเองไป จะมีความสุขขนาดไหน จะเป็นอย่างไรก็แล้วแต่ ถ้าจิตมันสงบ แต่เวลาคลายตัวออกมา เวลาคลายตัวออกมา ออกมาก็ทุกข์ล้วนๆ ความรู้ของหัวใจ ความรู้ของผู้ที่ปฏิบัติ ความรู้ของพุทธะที่เสวยธรรมใน ภาชนะที่ใส่ธรรม หัวใจของเรา มันฟ้องตัวเราเอง หัวใจของเราจะบอกเราเอง ความสุขที่เกิดขึ้นในสมาธิธรรมมันสงบ มันมีความสุข แต่ความเศร้าหมอง ความว้าวุ่น ความวังเวงในหัวใจ เพราะมันไม่มีแก่นแท้ มันไม่มีที่เกาะได้จริง มันไม่ใช่นิพพานจริง

นิพพานเป็นความว่างที่สิ้นจากกิเลส เป็นความว่างแท้

แต่อันนี้มันใช้ปัญญาอบรมสมาธิ เพราะมันใช้ความคิดออกไป ความคิดออกไป คิดออกไป กระแสออกไป ออกไปจนอยู่ในความคิดนั้นแล้วมันวนไป อย่างเช่น เครื่องยนต์ เวลาหมุน เครื่องยนต์มันหมุน หมุนจนถึงจุดพอดีของมัน มันจะพอดีตัวของมัน

จิตก็เหมือนกัน ดูอย่างนักกีฬา นักกีฬาในการฝึกซ้อม เขาฝึกซ้อมไปถึงจุดหนึ่งว่า ร่างกายนี้มันลงตัว มันจะเกิดมันจะหลังสารออกมาจากสมองจะมีความสุขมาก นักกีฬาก็ต้องการจุดนั้น จุดที่ว่าร่างกายมันคงตัว นี้ขนาดร่างกาย หัวใจมันหมุนไปก็เหมือนกัน เวลาจิตมันสงบตัวลง มันหมุนโดยที่ไม่ได้กิเลสเป็นเครื่องที่จุดกระชากลากตัวไป เพราะมันเป็นปัญญาอบรมสมาธิเข้ามา เห็นไหม ความสุขอันนั้นมันเป็นความสุข แต่มันเสื่อมได้สิ เหมือนกับว่าตะกอนในแก้วน้ำที่มันนอนกัน ความเขย่าของแก้วน้ำนั้นตะกอนจะขึ้นมา กิเลสสงบตัวลงก็เป็นแบบนี้ มันถึงไวใจไม่ได้

ถึงว่ากึ่งหนึ่งของศาสนา มันไม่ใช่ตัวศาสนาทั้งหมด แต่อธิบายกันเป็นอย่างนั้น อธิบายกันว่าให้คิดถูก ให้คิดอย่างนั้น ถ้าอธิบายอย่างนั้นหรือว่าคนปฏิบัติตามกระแส ปัญญาชนเป็น

อย่างนั้น มันจะเข้าได้แค่ความสงบนั้น แล้วมันจะเข้าไม่ถึงความจริง มันเลยที่ศาสนาพุทธสอน
 อย่างนี้หรือ ถ้าความสงบอย่างนี้แล้วมันมีความสุขพอใจ สวรรค์ก็ไม่ต้องการ นรกก็ไม่มี สวรรค์
 ก็ไม่มี เพราะจิตนี้มันไม่ได้ชำระอะไรเลย มันถึงไม่รู้ค่าของนรกสวรรค์

นรกสวรรค์นี่ก็จิตนี้ไป เวลาตายไปหรือเวลาทำคุณงามความไม่ดี เวลามันดับ มันก็ลง
 ข้างล่าง มันรู้ที่อยู่ใจ แล้วใจนี้สลัดสิ่งนั้นออกไป สลัดสิ่งที่เป็นเหตุเป็นผลที่จะต้องไปนั้น เหตุมี
 ผลต้องเกิด เราชำระเหตุได้ทั้งหมดเลย เราสละเหตุออกไปทั้งหมด ทำไมมันจะไม่เห็น แม้แต่เหตุ
 ก็ยังรู้ แล้วทำไมผลที่ว่าไปนรกสวรรค์จะไม่มี

มันถึงบอกว่า ผู้ที่เชื่อในเรื่องนรก เรื่องสวรรค์ เรื่องมรรค เรื่องผล ถึงกลายเป็นคนครี คน
 ล้าสมัย ไม่ใช่ปัญญาชน ไม่ใช่คนรุ่นใหม่ คนรุ่นใหม่ต้องปฏิเสธสิ่งที่เป็นไปเพราะมันเข้าตรงนี้
 มาเข้าตรงกึ่งของศาสนาตรงนี้ ตรงทำใจให้สงบ ตรงทำตนให้มีเมตตา ตรงที่ทำตนให้มีเมตตา มีเมตตา
 จากหลักความเป็นจริง ปฏิเสธความเป็นจริงส่วนใหญ่ของศาสนา แต่ไปถือกึ่งหนึ่งในการวิธ
 ิกลวิธีที่เข้าศาสนา มันเป็นสากล สากลในความเป็นไป ไม่ต้องเป็นชาวพุทธก็เป็น เพราะหัวใจ
 มันเป็นธรรมชาติของการแสวงหาความสงบ เพราะมันฟังชานด้วยความเป็นจริง

ที่ไหนมีพายุ พายุนั้นต้องสงบตัวลง ความปั่นป่วนในหัวใจที่เกิดขึ้นที่ไหน มันจะดับไป
 โดยธรรมชาติของมันอยู่แล้ว จะช้าหรือจะเร็ว มันเป็นสากลอย่างนั้น

แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สมัยพุทธกาลก็ได้ได้หรือว่าได้กำราบปราบพวก
 เดียรถีย์ พวกความคิดในลัทธิต่างๆ จนคอตก คอตกกันมาทั้งนั้น แล้วเราจะกลับไปยืนตรงนั้น
 หรือ เราจะกลับไปยืนในสิ่งที่พระพุทธเจ้าได้กำราบ ได้กำราบมาแล้ว ได้ชี้ให้เห็นผิดเห็นถูก
 มาแล้ว เราจะกลับไปยืนตรงนั้นด้วยการปฏิเสธตนว่าเป็นชาวพุทธ ด้วยปฏิเสธตนว่าจะ
 เข้าถึงแก่นของศาสนา ด้วยการปฏิเสธตนว่าเป็นผู้ที่ปฏิบัติ

แต่ไปเจอกลวิธีของกระแสจิตแค่กึ่งเดียว ทำไมล้มครืนไปทั้งหมด

จิตสงบเป็นสมาธิไม่สามารถเกิดปัญญาได้เป็นธรรมชาติ ถ้ามันเกิดปัญญาได้โดย
 ธรรมชาติมรรคอรียสัจจนี้พระพุทธเจ้าตรัสรู้มา มันมีเฉพาะในศาสนาพุทธเราเท่านั้น เป็น
 เครื่องดำเนินในหลักของชาวพุทธ ลัทธิต่างๆ ไม่มี เพราะความไม่มีถึงไม่รู้ เพราะความไม่รู้ถึง

ความคิดนี้พอมันคิดไปถึงจุดหนึ่งแล้วมันจะหยุดของมันเอง “หยุด” หยุดเพราะว่าสติมันเท่าทัน ต้องหยุดความคิดทั้งหมด แล้วย้อนกลับมาดูความคิดของตัวเอง

หลวงปู่ดูลย์พูดไว้ถูกต้องทั้งหมด แต่เราผู้ที่เป็นปัญญาชนก็ยังไม่ปลากมา อธิบายให้มันผิด แล้วก็เดินกันผิดๆ ทั้งๆ ที่หลวงปู่พูดไว้ถูกต้อง นี่ปัญญาชนไง

จิตที่ส่งออก จิตที่ความคิดไปเป็นสมุทัยล้วนๆ เป็นทุกข์ล้วนๆ

ก็คิดออก คิดออก คิดออก มันเอาความจริงมาจากไหน เพราะกิเลสพาคิด กิเลสในหัวใจ มันพาคิด มันคิดออกไป ต้องหยุด ต้องหยุด หยุดความคิดนั้นให้ได้ แล้วย้อนถึงจะรู้ถึงตามความเป็นจริง ถึงได้อธิบายหลักตามความเป็นจริงได้ไง

ถึงว่า ภาวนามยปัญญาเกิดจากตรงไหน? ให้กลับมาดูจิต จิตที่ส่งออกทั้งหมดเป็นสมุทัย ทำความสงบให้ได้ แล้วกลับย้อนเข้ามาดู ดูหัวใจ ดูภายใน

คำว่า “ดู” ก็เอาคำเพ่งว่าดู คำว่าเพ่งว่าดู ดูของปุถุชน ดูของคนโง่ ดูแบบพวกเรา พวกคนโง่ คำว่าดูคือตามอง เห็นไหม คำว่า “ดู”

แต่ถ้าดูแบบหมอ แบบผู้ที่มีวิชาการ เขาดูเชื้อโรค เขาดูในกล้องจุลทรรศน์ การดูเพื่อแยก เพื่อสังเคราะห์ เพื่อให้เห็นว่าเชื้อโรค หรือแยกตัวว่าเชื้ออะไรอยู่ในเลือด อยู่ในส่วนของร่างกายเรา

การดูมีที่ชนิด แต่กิเลสมันก็พยายามลากเข้ามาให้เป็นความเห็นของตัวเอง การดูคือการเพ่งดู อยู่ เพ่งดูอยู่ รักษาจิตไว้อยู่ จิตนี้เป็นสมาธิแล้วจะเกิดเป็นปัญญาโดยอัตโนมัติ จิตมันจะมีความสุขในเมื่อเวลามันอยู่ในสมาธิไง แล้วพอเวลาอะไรเข้ามามันก็จะมิปฏิเสธ แต่ดูไว้เฉยๆ

“ดู” คือรักษาไม่ให้สิ่งใดๆ เข้าไปกระทบจิต

“ดู” คือพยายามถนอมไว้ว่า กิเลสนี้อยู่เฉยๆ กิเลสนี้อย่าพองตัว

“ดู” คือกลบกิเลสไว้กับหัวอก เอากิเลสเอาไว้ข้างใน กลัวกิเลสมันจะผยองออกมา

การดูของปัญญาชน การดูของการใช้ความคิดแล้วคิดผิดมันจะมีความทุกข์ คิดถูกแล้วมันจะมีความสุขใจ ก็ดูไว้ๆ ดูจิตไว้ ดูสมาธิไว้ รักษาไว้ รักษากิเลสไว้อยู่ในหัวใจ แล้วก็อันนี้เป็นปัญญา นี่จินตนาการของผู้ที่ไม่รู้

แต่หลวงปู่ดุลย์เป็นผู้รู้ การดูคือการใคร่ครวญ จิตนี้สงบแล้วต้องยกขึ้นวิปัสสนา กาย เวทนา จิต ธรรม สิ่งที่เกิดดู ดูอารมณ์ของใจ ดูที่ว่า เวลากิเลสเวลามันแปรปรวน ความสงบนี้ต้องยกขึ้นวิปัสสนา วิปัสสนาคือการใคร่ครวญ คือการตรวจสอบ คือการมรรคอรียสังขัง คืองานที่ชอบ งานของโลก งานใดๆ ในโลกนี่ก็เป็นงานของโลก งานที่กองไว้ที่นี่ ตายไปแล้วคนอื่นจะเอาไปทำต่อ โลกหมุนเวียนไป ประเทศชาติเจริญรุ่งเรืองก็ดับไป ยุบยอบไปเป็นธรรมดา งานของโลก เห็นไหม อันนั้นมรรคหลายๆ มรรคของโลกเขา

มรรคอรียสังขังในภาวนามยปัญญา คือมรรคดูที่หัวใจนี้ ดูเริ่มต้นของความคิด

เราไปตื่นแต่วิชาการ ตื่นแต่สิ่งที่เขาคิดออกมา สิ่งที่เป็นวัตถุออกมาที่เขาส่งกระแสมาตามสื่อ ตื่นตื่นมาก ตื่นตื่นมาก แต่ไม่เคยเห็นเริ่มต้นของความคิด ไอ้สิ่งที่เกิดขึ้นจากหัวใจที่มันคิดแล้วเราเป็นทุกข์อยู่ที่นี่ เราต้องเห็นความเกิดขึ้นจากสัญญาที่จิตจะเริ่มต้นความคิด ถ้าเราไม่มีตัวเชื้อ ตัวประทุตัวนี้ ความคิดมันมาจากไหน คิดผิดเป็นทุกข์ คิดถูกก็เป็นทุกข์ ถ้าไม่คิดเลยนี่มันอยู่ที่ไหน? นี่มันไม่เห็น ความไม่เห็นตัวจุดประกาย ตัวเริ่มต้นของสัญญาจากเริ่มต้นของหัวใจ

เวลาจิตมันสงบแล้ว การหันกลับเข้ามาดู ฟังดู ฟังดูวิปัสสนา ฟังดูเฉยๆ ไม่ได้ ยกขึ้นวิปัสสนา การหาจำเลย การหาสิ่งที่ว่าตรวจสอบ มีการทุจริตอยู่ ไม่มีการฟ้องร้อง ไม่มีการกล่าวโทษ เราจะไม่สามารถทำอะไร ได้เลย ทั้งๆ ที่เรารู้ว่าหน่วยงานนั้นมีการทุจริตอยู่ แต่หน่วยงานนั้นไม่มีการตั้งเรื่อง ไม่มีการฟ้องขึ้นมา เราจะลงไปก้าวก่าย เขาจะหาว่าเราเป็นคนจับผิด

เราเป็นชาวพุทธเราก็ก้าวแล้วแล้วแล้ว เราจะไม่ได้เป็นพระอรหันต์ เราต้องทำความสงบไว้เฉยๆ ฟังจิตไว้ กลัวมันกิเลสมันจะเกิด กลัว กลัวเหลือเกิน กลัวว่าเราจะจับผิดตัวเราเอง นี่กิเลสมันหลอก ๒ ชั้น หลอกกว่าตัวเองจิตสงบแล้วมันจะเกิดปัญญาโดยอัตโนมัติ จะไปตรวจสอบ จะไปตั้งเรื่องขึ้นมาก็จะว่าตัวเองนี่จะไม่ใช่ชาวพุทธ ชาวพุทธต้องนั่งนิ่งๆ ชาวพุทธต้องคอยก้มหน้าให้กิเลสมันเหยียบหัว

แต่ถ้าเราตั้งเรื่องขึ้นมา การตั้งเรื่องจะหาโจทก์ หาจำเลย หาความผิด หากิเลส การตั้งเรื่องเพื่อจะหากิเลส หาผู้รับโทษนะ นี่การตั้งเรื่องคือการสู้ การชุกคู้ การแสวงการชุกคู้ การจับผิด การหากิเลสไป การตั้งเรื่อง การจับได้ แล้วลองพิสูจน์กันที่ว่า เวลาจิตสงบคิดถูกแล้วมันจะมีความสุข กับเห็นตัวนี้ มันจะกล้ายืนยันได้ว่าวิปัสสนาอันนี้ถึงจะเป็นวิปัสสนาด้วยความถูกต้องตามหลักของพุทธศาสนา ไม่ใช่วิปัสสนาด้วยความใคร่ครวญ ด้วยจินตนาการ ด้วยการค้นคว้า ด้วยการตั้งเรื่องด้วยตัวเอง โดยที่ตัวเองว่าอันนั้นเป็นพุทธศาสนา

หลวงปู่ดูลย์เข้าไปสัมผัสตามความเป็นจริง มีภาวนามยปัญญา ถึงได้ว่าท่านตั้งไว้ตามเป็นจริง พูดไว้ตามความเป็นจริง แต่เราไปน้อมนำ ไปดึงให้มันต่ำลงมา ต่ำลงมา ให้เข้ากับกิเลสของตัว เข้ากับว่าฉันจินตนาการ ฉันตั้งเรื่องด้วยความเห็นของฉัน ฉันเป็นปัญญาชน แต่มันเป็นสากล สากลก็สากลโลก สากลในกิเลส สากลในกายเกิดดับๆ อยู่ในโลก มันจะประเสริฐไปไหน

ศาสนาพุทธสอนพ้นออกจากโลก ในโลกนี้ไม่มี ฟังสิ ฟังว่าสิ่งที่ในโลกนี้ไม่มี แล้วใครมันจะจินตนาการถูกละ เราถึงว่าเราอยู่ในสิ่งที่ประเสริฐเลิศสกองอยู่ตรงหน้า ให้ซุบมือแล้วมาเปิบก็ยังเปิบผิด ยังไปเปิบเอาสิ่งที่กระแสมันต้นกัน

หลวงปู่ดูลย์พูดไว้ถูกต้อง การถ้ามั่นใจ มันตั้งเรื่องตัวเองได้นะ ตั้งเรื่องคือการชุกคู้ การหากิเลสเจอ การเจอ เจอกาย เวทนา จิต ธรรม ความรู้สึกที่ว่าสมาธิมีความสุข ความรู้สึกที่ว่ามันจะต่างกับการที่เราประสบสัมผัสสิ่งนี้ การประสบสัมผัสสิ่งที่เราแก้ตั้งเรื่อง เรายังไม่ได้สอบสวนเลย แล้วสอบสวนด้วยมรรคอรียสังขังของเจ้าของ ของผู้ที่ปฏิบัติมัน มรรคอรียสังขังถึงเป็นสมบัติส่วนตัว ถึงว่าไม่ใช่ความเชื่อ ไม่ใช่การจำ ไม่ใช่ฟังอาจารย์มา ไม่ใช่ใดๆ ทั้งสิ้น มันเป็นความจริงของบุคคลคนนั้น ความจริงกับความเชื่อมั่นคนละอันใจ

ความเชื่อนั้นเป็นตัวจุดประกาย ตัวเริ่มต้น เป็นการขึ้นจากอาจารย์ จากครูบาอาจารย์ผู้มีมือของเรา เราทำผิด เราทำไม่ถูกต้อง ก็หลุดจากมือออกไป เราสามารถทำได้ เราสามารถประกอบขึ้นมาได้ ก็ขึ้นจากมือของครูบาอาจารย์ใส่มือเรา เราก็สามารถตั้งเรื่องขึ้นมาได้ เป็นมรรคอรียสังขัง เป็นธรรมจักร เป็นภาวนามยปัญญาที่เกิดขึ้นจากหัวใจแล้ว เป็นภาวนามยปัญญาเพราะปัญญาที่เกิดจากการตั้งเรื่องนี้มันจะฟู มันจะมีความสุข มันจะแปลกประหลาด มันจะมหัศจรรย์

มันเป็นสิ่งทีแบบว่า จรวดนี้ขับเคลื่อนส่งความขับเคลื่อน จรวดออกไปจากโลก มันพุ่งออกไปจากโลกชั่วคราว กับสิ่งที่เราจับต้องได้ มันก็จะพุ่งออกไปจากกิลเลส สิ่งทีหัวใจที่อยู่ได้ กิลเลสนี้กิดดับ กิดดับมาไม่รู้สักเท่าไร มนุษย์คนๆ หนึ่งไม่มีต้นไม่มีปลายในการกิดและการตาย แล้วสิ่งทีไม่เคยเป็นไป ไม่เคยมี ไม่เคยเป็น ได้เป็นในหัวใจดวงนั้น ลองเปรียบเทียบกับความสุข คูสิ เปรียบเทียบกับสิ่งทีเป็นมหัศจรรย์ ทีว่าใน ๓ โลกชาตุนีไม่มีแล้วเราจับต้องได้สิ

การเห็นกาย เวทนา จิต หรือธรรมตามความเป็นจริง มันถึงจะบอกว่อันนี้จะเริ่มต้นของ วิปัสสนา ถึงจะบอกว่กิดผิดแล้วมีความทุกข์ กิดถูกแล้วจะพ้นไป มันถึงคนละเรื่อง คนละเรื่อง แต่เขาเอามารวมเป็นเรื่องเดียวกัน เรื่องเดียวกันแล้วเราก้ตามเชื่อตามเสียด้วย มันคนละเรื่อง เพราะยื่นยันกันจากความสุขทีเราประสบนั้น การแค้ไปเจอกายก้จนพองสยองเกล้า จับจิตได้ตาม ความเป็นจริงจะรู้ โอ้โฮ! มันตื่นเต้น ตื่นเต้นจนบอกว่

อ้อ จิตนี้มันไม่ใช่อารมณ์ จิตนี้มันเป็นสักแต่ว่าตัวของมันเอง สิ่งทีกิดดับๆ นั้นคือเรายึด ตอนเข้ามา ตอนเข้ามาจากกิลเลสทีมันหลอกเราอยู่ตลอดเวลา วิปัสสนาญาณกิดขึ้น การ ไคร่ครวญจิต การแยกแยะว่ขันธ ๕ เริ่มต้นของความคิดคือสัญญา เริ่มต้นสัญญา จิตอยู่เฉยๆ พลังงานตัวหนึ่ง พอดัวสัญญา ตัวให้ค่า กือตัวให้ค่ากิดขึ้น วิญญาณรับรู้ วิญญาณรู้ด้วยเวทนา เวทนาให้พอใจหรือไม่พอใจ สังขารปรุง เห็นใหม่ วงรอบของขันธ ๕ ไปแล้ว อารมณ์กิดขึ้น อารมณ์นี้ถึงไม่ใช่จิตใจ

ขันธ ๕ นี้กิดดับๆ ขันธ ๕ นี้ก็ไม่ใช่จิต จิตก็ไม่ใช่ขันธ ๕ เพราะผู้ทีพ้นไป องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ใช่มนุษย์เพราะขันธ ๕ นี้กับตัวจิตตัวเวทนามันขาดออกจากกัน ขันธ ๕ ของมนุษย์ ขันธ ๕ ของเรา ขันธ ๕ คือเรา เราคือขันธ ๕ แต่องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ขันธ ๕ นี้เป็นภาระ ขันธ ๕ นี้เป็นขันธ ๕ ธาตุ ๔ ขันธ ๕ นี้เป็นโพรงที่อยู่ของหัวใจทีบริสุทธิ์ กับของเรามันเป็นเนื้อเดียวกัน เนื้อเดียวกันเพราะเราไม่สามารถเข้าไปจับวิปัสสนาได้

เราจิตสงบก้สงบเพราะกิลเลสมันรวมตัวลง กิลเลสมันสงบตัวลง แต่ถ้าเราเข้าไปจับตรงนี้ได้ ขันธ ๕ นี้มันเป็นสักแต่ว่า เวลามันหมุนไปวงรอบหนึ่ง ถึงว่ความรู้สึกนี้มันแหกมา ความคิดนี้คือแหก แหกเข้ามาหาทีบ้าน อยู่เฉยๆ จิตนี้จะสงบ จิตนี้เป็นสักแต่ว่เป็นพลังงานตัวหนึ่ง แต่ เวลาอารมณ์กิดขึ้น อารมณ์กิดขึ้นนี้ก้วงรอบขันธ ๕ วงรอบของขันธ ๕ กิดดับ กิดดับ ถึงแหก

จรมานาง อารมณ์ๆ หนึ่งถึงเป็นวัตถุก้อนหนึ่ง วัตถุก้อนหนึ่งเหมือนแขกคนๆ หนึ่งเข้ามาหาเรา แต่ถ้าเราจับได้เราจะเห็นแบบนี้ ถ้าเราจับไม่ได้เราจะไม่เห็นอะไรเลย เราจะเพ่งดูโดยการดูกลัว จิตมันจะฟู กลัวจิตมันจะ...เห็นไหม ความรู้สึก ความเห็นมันต่างกัน

ถึงว่า ที่การใคร่ครวญจิต เวลาจิตสงบแล้วจะเกิดเป็นปัญญาโดยธรรมชาติ มันเกิดปัญญา โทหก มันเกิดปัญญาเพราะกิเลสมันบอกว่าเป็นปัญญานี้

แต่มันเกิดเป็นปัญญาจริง เป็นภาวนามยปัญญา ปัญญาจริงตามหลักของพุทธศาสนา มันจะเห็นความเป็นไปของแขก จะสามารถรู้ว่าใครเป็นแขก ใครเป็นเรา เราสามารถแยกแยะได้ว่า คนนี้มาหาเรา หรือเรากับใครแยกออกจากกัน คืออารมณ์ที่เป็นเรา เรายึดมัน เราโกรธ เราทุกข์ เราดีใจ เราเสียใจกับอารมณ์ความรู้สึกเรา เราจะเท่าทันอันนี้หมด เห็นไหม วิปัสสนาเริ่มจะเท่าทันกันแล้ว

ภาวนามยปัญญาเกิดขึ้นจากกรรมจักร งานชอบ ความเพียรชอบ งานในการใคร่ครวญ กิเลส งานในการ...เวลางานชอบถึงไม่ได้ชอบงานวัตถุใจ เป็นงานนามธรรม เพราะกิเลสเป็นนามธรรม หัวใจนี่ก็เป็นนามธรรม จิตวิญญาณนี่ก็เป็นนามธรรม เวลาปัญญามันเกิดมันก็ต้องเป็นนามธรรม มันไม่ใช่ปัญญาที่ไปจำใครมา ไปศึกษามา สิ่งนั้นเป็นอดีต แก้กิเลสไม่ได้ เป็นกรรมจักรนี้เป็นปัญญาของใจของเราที่มันสร้างขึ้นมานี้ แต่ก็เป็นปัจจุบันธรรม เป็นปัญญาที่เกิดขึ้นจากหัวใจที่มันเป็นกิเลสดวงนี้ มันถึงสะท้อนหัวใจ สะท้อนกิเลส

เพราะว่ากิเลสอยู่ในหัวใจของเรา เราสามารถยกขึ้นจนกลายเป็นภาวนามยปัญญาขึ้นมาได้ เพราะกิเลสมันเริ่มแผ่มาตั้งแต่จิตเป็นสมาธิ อันนี้เป็นภาวนามยปัญญา เป็นกรรมจักรของบุคคลคนนั้น มันถึงเป็นความจริงเฉพาะบุคคล มันถึงเป็นความไม่ใช่ความเชื่อ ความเชื่ออันนั้น มันมีกิเลสคอยเสี้ยมหน้าเสี้ยมหลัง คอยดึงหน้าดึงหลังตลอดเวลา แต่มันเป็นกรรมจักรนี้กิเลส มันโดนเชือด มันกดหัวไว้ตลอดเวลาแล้ว กรรมจักรถึงโผล่ขึ้นมาได้ กรรมจักรจะเกิดได้ต่อเมื่อกิเลสขยับขยับลง ธรรมถึงเกิด พอธรรมมันเกิดหมุนจนกลายเป็นกรรมจักร

กรรมจักรนั้นคือภาวนามยปัญญา ปัญญาที่เกิดขึ้นจากการภาวนา ปัญญาที่เกิดขึ้นจากวิปัสสนาญาณ วิปัสสนานี้เกิดขึ้นจากตามความเป็นจริงที่เราเชื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วเราทำตามความเป็นจริงจากการประสพของหัวใจที่เราเชื่อ ศรัทธาเริ่มต้นจากความเชื่อ

แต่เชื่อในหลักของศาสนา เชื่อในหัวใจในแก่นของศาสนา ไม่ได้เชื่อถึงของการภาวนาที่ว่าจิตสงบจากภาวนา จากปัญญาอบรมสมาธิ

ถ้าเราเชื่อตรงนั้น จิตมันอยู่ตรงนั้น จิตจะไม่ก้าวเดินขึ้นมาเป็นภาวนามยปัญญา มันจะนอนจมอยู่กับปัญญาอบรมสมาธิแล้วก็จินตนาการมรรคผลตามความเห็นของมัน นั่นทำให้คนๆ นั้นหรือเราที่อยู่ในกระแสนั้นเสียดาย เสียโอกาส เพราะเราพบพระพุทธศาสนา เราเกิดมาพบพระพุทธศาสนาที่กำลังเจริญรุ่งเรืองในกึ่งพุทธกาล ที่มีครูมีอาจารย์

สำหรับหลวงปู่ดุลย์ ที่ว่าเข้าใจตามความเป็นจริง แล้ววางหลักไว้ตามความเป็นจริง

แต่กระแส กระแสว่าเป็นกึ่ง เอากึ่งนั้นมาเป็นหลัก แล้วเราเกาะกึ่งนั้นไป ต้นไม้ทั้งต้นเป็นร่มโพธิ์ร่มไทร เราไม่ยอมอาศัย เราไปห้อยอยู่กึ่งๆ หนึ่ง เราจะทุกข์ขนาดไหน แต่เราเข้าใจว่าสิ่งนั้นเป็นยอดเป็นอันประเสริฐ นี่กิเลสมันเป็นไป แล้วมันเป็นไปด้วยกันทั้งหมด เพราะมันเข้ากับกิเลส เข้ากับความทฤษฎี เข้ากับหลักวิทยาศาสตร์ เข้ากับการอธิบาย เข้ากับการยอมรับของใจ มันเข้ากันไปหมดเลย เพราะมันเป็นกิเลสทั้งหมด มันเป็นโลกทั้งหมด

มันหมายถึงว่า ถึงว่าต้องมาเชื่อหลวงปู่ดุลย์ไง ความส่งออกอันนั้นเป็นสมุทัยทั้งนั้นทั้งนั้น

มันยืนยันได้อย่างนั้น ๑

ยืนยันจากภาวนามยปัญญาที่เกิดขึ้นจากหัวใจ ๑

ยืนยันขึ้นมาเลย แล้วความรู้สึกมันจะต่างกันราวฟ้ากับดิน ความรู้สึกว่าเป็นสมาธิมีความสุขกับแค่เราขึ้นมาจับต้องได้ แล้วสร้างผลขึ้นมา กลายเป็นภาวนามยปัญญาขึ้นมาตามหลักความเป็นจริง แล้วมันเริ่มหมุน หมุนจนเท่าทัน แยกได้หมด พอแยกได้หมด แยกความคิด จับความคิดตั้งแยกเป็นขั้น ๕ แยกออก คุณแยก คุณผู้จรมา คุณคนไป คุณนะ “ดู” ใช้คำเดียวกันว่าคุณ การเพ่ง แต่ดูอย่างนี้ไม่ใช่การเพ่งแล้ว เพราะว่ามันดูด้วยตาธรรม ตาธรรมเกิดขึ้นแล้ว ธรรมเกิดขึ้นแล้วในหัวใจ การเพ่งดูเพราะวิปัสสนามันหมุนไปแล้ว ธรรมจักรมันเกิดขึ้นแล้ว การดูอย่างนี้มันดูด้วยตามหลักความเป็นจริง

แยกออก แยกออก แยกออก แยกออกบ่อยๆ เข้า จนขั้น ๕ นี้หมุนไปไม่ได้ จนเรารู้ว่า แยกไป แยกเราต่างคนต่างไม่ใช่ แล้วยังเห็นด้วยว่าแยกคนนี้อาของมาซุกไว้ให้เราเป็นโทษ ถ้าเราเห็นโทษของแยก เห็นโทษของผู้เข้ามาเยือน เห็นโทษไง เพราะการเห็นโทษ การเห็นโทษ เพราะเห็นโทษ เห็นโทษถึงว่าเรานี้โง่ เรานี้โง่มากเลย เราเชื่อแต่แยก เราไม่เคยเชื่อตัวเอง เราไม่เคยเห็นความสามารถของเรา เราไม่เคยรู้จักว่าเราเป็นใคร เราจะสลดสังเวช

ความเบื่อหน่าย ความรู้เท่า กิเลสนี้มันเคยเสียมอยู่ รู้ว่ามันเคยสมานความคิดสมานกิเลส สมานเราอันเดียวกัน มันจะแตกออกจากวิปัสสนาอันนี้ กับรู้เท่ามันแค่หยุด ถ้ารู้เท่านี้หยุดเฉยๆ การหยุด การต่อสู้ระหว่างฝ่ายดีและฝ่ายชั่ว ธรรมกับอธรรม การต่อสู้กัน ขณะธรรมที่เกิดขึ้น ธรรมจักรเกิดขึ้น อธรรม กิเลสอยู่กับอธรรม มันก็ต้องหลอก วิชามารมันจะหลอกเราตลอด อันนี้เป็นใช่แล้ว รวมลงอันนี้สงบแล้ว ขาดแล้ว

แม้แต่ในขณะประพาศปฏิบัติ ในขณะที่ต่อสู้ด้วยภาวนามยปัญญา ต่อสู้เข้าไป กิเลสมันยังเสียม กิเลสมันยังหลอก ทำให้ผู้ที่วิปัสสนานี้หลงทางนะ หลงทาง ผิดๆ ถูกๆ ทุกคนต้องประสบตรงนี้ สิ่งที่เราจะพ้นออกไป ประเทศไหนก็แล้วแต่ มีการเทคโนโลยีเจริญ คิดค้นจรวดขึ้นมา การส่งจรวดครั้งแรกจะสำเร็จได้น้อย ส่งไปแล้วตก เพราะเรามีเทคโนโลยีก็จริงอยู่ แต่การทำของเรา

๑. เครื่องมือไม่ถึง

๒. วัสดุไม่ถึง วัสดุที่ใช้ประโยชน์ไม่ได้สมตามความเป็นจริง เราเองผู้ที่ประกอบขึ้นมา ก็ไม่เป็น

จะประเทศไหน จะบุคคลคนไหนต้องเป็นอย่างนี้หมด เพราะจิตที่เกิดขึ้นนี้มีกิเลสทั้งหมด มันก็เหมือนกับประเทศประเทศหนึ่ง เรานี้เป็นโลกธาตุ อย่าวว่าแต่ประเทศ เป็นโลกๆ หนึ่งเลย มนุษย์ โลกคือหมู่สัตว์ คือเรา ธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ ก็คือโลกนี้ ในร่างกายเรานี้ก็คือโลกนี้ มันอย่าวว่าประเทศ มันเหมือนโลกของเราเลย แล้วเราส่งจรวด เราทำของเราเองขึ้นมามันต้องมีความผิดพลาด ความผิดพลาดอันนี้ไง ความผิดพลาดอันนี้เพราะกิเลสมันมีอยู่ ความจะเป็นอิสระพ้นออกไปจากการทดลอง การทำความเป็นจริงของเรา

ฉะนั้น เวลามันถึงว่า หลอกขณะในวิปัสสนาญาณ หลอกในหลายๆ อย่าง กิเลสไม่เคยอ่อน
 ซื่อให้ใคร ไม่เคย ฉะนั้น แค่จิตสงบ ตามภาวนามยปัญญาถึงมันจะเป็นไปได้อย่างไร เป็นไปได้
 ด้วยกระแสของโลก เป็นไปได้ด้วยการจินตนาการ เป็นไปได้ด้วยการเครดิตรรณะ เป็น
 ตรรณะ เป็นปรัชญา เป็นทุกๆ อย่าง เพราะมันมีอยู่ในโลก สิ่งที่อยู่ในโลกนี้เป็นเรื่องของกิเลส
 ทั้งหมด เป็นเรื่องของกิเลสทั้งนั้น

แต่สิ่งธรรมจรรย์นี้ ภาวนามยปัญญาทำให้ออกจากโลก ทำให้ออกจากโลก ที่นี้การเท่าทัน
 มันเห็นคุณค่าแล้วว่าทันๆๆๆ ทันนี้ก็เหมือนกับที่เราเริ่มจะสามารถคำนวณแรงดึงดูด คำนวณ
 แรงโน้มถ่วง คำนวณได้หมด เราสามารถใช้พลังงานได้พอดี สามารถจับให้สิ่งที่เรา จรวด
 ส่งออกจากโลกได้

นี่ก็เหมือนกัน ภาวนาเกิดขึ้น วิปัสสนาเกิดขึ้นเรื่อย หมุนเรื่อย พิจารณาเรื่อย ดูเรื่อย
 ตรวจสอบเรื่อย จนเท่าทันกัน กิเลสถึงได้หลุด เพราะว่าพอกิเลสหลุดแล้ว ชั้น ๕ นี้ไม่ใช่เรา เรา
 ไม่ใช่ชั้น ๕ จิตนี้ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่จิต ฟังสิ เราไม่ใช่ สักแต่ว่า สักแต่ว่ารวมลง ปล่อยหมด
 ถ้ามีเรามันไม่ใช่ ถึงว่าจิตนี้ก็ไม่ใช่เรา เราก็ไม่ใช่จิต ชั้น ๕ ก็ไม่ใช่เรา เราก็ไม่ใช่ชั้น ๕
 สักกายทิฎฐิ ๒๐ ขาดออกจากใจ ใจรวมลง รวมลงเลย รวมลงเป็นความสุขมหาศาล ความสุขที่
 พัน เป็นเหมือนกับแรงโน้มถ่วงทุกอย่างไม่มี หลุดออกไปจากจักรวาล อย่างว่าแต่จักรวาลนี้เลย
 รวมลงเป็นหนึ่งเดียว สักแต่ว่า ๑ สุขมาก พ้นจากแรงดึงดูดไป นี่ถึงจะรู้ว่าชั้น ๕ ไม่ใช่เรา เรา
 ไม่ใช่ชั้น ๕ ตามความเป็นจริง

ไม่ใช่สักแต่ว่าคุย สักแต่ว่าจินตนาการ สักแต่ว่าอธิบาย เพราะจิต กิเลสมันอยู่ในหัวใจ
 มันจะพยายามอธิบายให้เป็นแบบนั้น นี่เวลามันพ้นออกไปจากความดึงดูดครั้งหนึ่ง เกิดขึ้นจาก
 ภาวนามยปัญญา

สุดมยปัญญาก็การศึกษาเล่าเรียน

จิตมยปัญญาก็ปัญญาเพื่ออบรมใจให้เป็นสมาธิ ให้ใจนี้หลุดพ้นออกจากกิเลสไป
 ชั่วคราว

ภวานามยปัญญาเท่านั้น สามารถจับกิเลสมาชำระ มาขยำ มาซักฟอกจนสะอาดตามความเป็นจริงคราวหนึ่ง จิตสงบ พ้นออกไปเลย แล้วพอดอนขึ้นมาสิ ดอนขึ้นมา มันจะมีความสุขแล้วแต่บารมีของบุคคล ๗ วัน ๘ วัน ๒ วัน ดอนออกมา ดอนออกมา ก็ดอนออกมาเป็นเข้าใจตามหลักความเป็นจริงโดยธรรมชาติ

จากมนุษย์ จากคนที่มีกิเลส พ้นออกไปจากกิเลสส่วนหนึ่ง พ้นออกไปจากกิเลสส่วนหนึ่ง เข้าใจ ตามความเป็นจริงเราที่จะว่าคนทั่วไปก็สักแต่ว่าจำธรรมะแล้วก็คุย แต่ถ้าพ้นจากนี้ไป พุคตามความเป็นจริง รู้ตามความเป็นจริง ตามความเป็นจริงจริงๆ

ขณะที่รวมอยู่มันเสวยสุข ขณะที่ถอนออกมา ขณะที่ถอนออกมาก็มีส่วนของกิเลสที่เหลืออยู่ เชื้อที่เหลืออยู่ ยังมีอยู่ แต่พ้นออกไปแล้วส่วนหนึ่งตามหลักความเป็นจริง ไม่ใช่เชื่อไม่ใช่ฟังใครมาทั้งสิ้น เป็นปัจจัยจัดตั้งจำเพาะจิตดวงนั้น ภวานาต่อไปด้วยวิธีการอย่างนี้ เพราะมีแนวทาง จนพ้นออก

บุคคล ๒ จำพวก เห็นใหม่ เพราะละสักกายทิฏฐิได้ ๒ จำพวก เพราะเวลาเข้าไปแล้วถอนออกมา ถอนออกมาก็ยังมีกิเลสส่วนบน นี่ก็ต้องจับตัวนั้นเป็นตัวตั้ง ต้องค้นคว้าทุกขั้นตอน ต้องหาเหตุภวานามยปัญญาให้เกิดขึ้น ต้องธรรมจักรหมุน หมุนถึง ๔ รอบจึงพ้นออกไป เสมอกันกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “วิมุตตिसฺสุข” ถึงวิมุตตिसฺสุขเลย

วิมุตตिसฺสุขเป็นหมายของศาสนา เป็นเป้าหมายของศาสนา “วิมุตตिसฺสุข” ความสุข ถึงว่าเป็นมนุษย์ก็ไม่ใช่ เพราะกิเลสที่ทำให้เป็นมนุษย์นี้ไม่มี เป็นพระโสดาบัน ตายไป ถ้าไม่มีวิสาสนาหรือทำไม่ได้ ยังกลับมาเกิดเป็นมนุษย์อีก ๗ ชาติ ยังมีเชื้อของมนุษย์อยู่ แต่ก็ยังเป็นมนุษย์ เป็นอริยมมนุษย์ ไม่ใช่มนุสฺยปคฺติ เพราะมนุษย์ที่ปกตินี้ ทุกข์ของมนุษย์นี้ประเสริฐ

เราอยู่ในภพของมนุษย์นี้แล้วเราประพฤติปฏิบัติไม่ได้ เราก็ต้องตายไป ตายจากมนุษย์ ขณะที่ เป็นมนุษย์นี้เราจะสร้างคุณงามความดีนี้ก็ เป็นเสียบึงกับหัวใจนี้เป็นบุญกุศล เราสร้าง ความไม่ดีมันก็จะ เป็นโทษ เป็นอกุศลทำให้เราเกิดต่ำต้อย เห็นใหม่ การเกิดเป็นมนุษย์ถ้าไม่ได้ ทำคุณงามความดีมันก็เป็นเพียงแต่มาให้คำว่า เราจะไปสูงหรือไปต่ำ

แต่ถ้าเราเข้ามาในหลักของภวานามยปัญญาจนพ้นออกไป ถึงจะเกิดเป็นมนุษย์ก็อีกแค่ ๗ ชาติ แต่ในการประพฤติปฏิบัติจนจากการก้าวเดินไปบุคคล ๘ จำพวก จนพ้นออกไป ก็ไม่ใช่ มนุษย์แล้ว ทั้งๆ ที่อยู่ในมนุษย์นี้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พรหมณ์ถามว่า

“เป็นมนุษย์หรือ”

“ไม่ใช่ เราไม่ใช่มนุษย์ เพราะสิ่งที่ทำให้เราเป็นมนุษย์ กิเลสเครื่องให้เป็นมนุษย์ไม่มีใน หัวใจเรา”

ฟังสิ มันทศวรรษใหม่ในภพของมนุษย์นี้ ในภพของมนุษย์นี้มัทศวรรษมาก ถึงศาสนา เราวางไว้ที่ภพของมนุษย์นี้ไง เราถึงมาเกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา เรามีบุญมาก บุญ มาก บุญมากๆ พบพระพุทธศาสนาด้วย พบการประพฤติปฏิบัติ พบครูบาอาจารย์เป็นผู้ชี้ แนวทางด้วย ตั้งแต่หลวงปู่่มั่นลงมา

หลวงปู่่มั่นนี่เป็นผู้ที่ถ้าเอาความเรื่องของโลกมาว่านะ หลวงปู่่มั่นนี่ทุกข์สุดๆ เพราะอยู่ในป่าไม่เคยได้รับความสุขจากโลกเลยแม้แต่นิดเดียว ครูบาอาจารย์เล่าให้ฟังว่าอยู่ในป่า กินแต่ ข้าวเปล่าๆ ไม่เคยมีสิ่งใดๆ ไปบำเรอความสุขของท่านเลย ในเรื่องของปัจฉัย ปัจฉัย ๔ ทำไมท่าน มีความสุขของท่านมาก เพราะหัวใจของท่านไม่มีความเป็นมนุษย์ หัวใจท่านประเสริฐ หัวใจ ท่านอิมเต็ม หัวใจท่านเท่ากับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่คือต้นข้าวของเรา

หลวงปู่ดุลย์เป็นลูกศิษย์ เป็นผู้ที่ว่าหลวงปู่่มั่นให้จากมือของอาจารย์ มือหนึ่งให้จากธรรม จากดวงใจดวงหนึ่ง ผู้ที่มีภวานามยปัญญาตามความเป็นหลัก ตามความเป็นจริง ผู้ที่รู้จักเห็นจริง สอนหลวงปู่ดุลย์ เห็นใหม่ สอนหลวงปู่ดุลย์ แล้วหลวงปู่ดุลย์ก็รู้จักจริงตามความเป็นจริงแบบ หลวงปู่่มั่น แล้วหลวงปู่ดุลย์ก็พูดก็เป็นตำราไว้ แล้วลูกศิษย์ออกมาทีดีคำ ดีความตามปัญญาชน ตามหลักทฤษฎีโลกว่าจิตนี้ส่งออกเป็นสมุทัย กำหนดจิตนี้ทางนี้เพ่งคูจิตแล้ว พอเพ่งคูจิตแล้วก็ ว่าอันนี้เป็นผลของที่เป็นภวานามยปัญญา ภวานามยปัญญาเพราะจินตนาการขึ้นมาไง

นี่ขนาดเจอครู เจออาจารย์ที่เป็นของจริง เรายังไปลไปเอากิ่ง เอาแค่ปัญญาอบรมสมาธิ ความคิดแบบนั้นเป็นปัญญา เป็นกิ่งหนึ่งของศาสนา เป็นปัญญาอบรมสมาธิ เป็นปัญญาอ่อน

หัวใจไม่ให้คิดไปแบบตามโลก ถ้าโลกใช้ความคิดของโลก มันจะฟุ้งซ่าน มันจะเป็นความคิดของโลกๆ แล้วที่ว่าอันนั้น ไม่ใช่ผู้ที่ปฏิบัติธรรม

แต่ถ้าคิดตามธรรม คิดตามธรรมคือคิดคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า คิดธรรมะของพระพุทธเจ้า อันนี้คิดตามธรรม คิดตามธรรมแต่เป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เสนอเอาธรรมวางไว้ตามหลักความเป็นจริง เราความเชื่อ เราเชื่อธรรมแล้วเราก็ตตามเป็นธรรม เป็นปัญญาอบรมสมาธิ เพราะเราคิดธรรมของคนอื่น เราคิดธรรมของพระพุทธเจ้า แต่ธรรมตามความเป็นจริงของเรา ยังไม่ได้เกิดขึ้น ธรรมตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้นต้องเกิดขึ้นจากเหตุและผล ตามความสมควรผู้ที่ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม

ผู้ที่ปฏิบัติธรรมได้ธรรมจริงต้องเป็นธรรมจริงๆ ที่เกิดขึ้นจากภาวนามยปัญญา เป็นปัญญาสุดยอดของศาสนาพุทธ “ภาวนามยปัญญา” ปัญญาที่เกิดขึ้นจากการภาวนา ไม่ใช่ปัญญาที่เกิดขึ้นจากการจินตนาการของจิตสงบชั่วคราวเท่านั้น เพราะมันไม่ใช่ภาวนามยปัญญา เพราะไม่มีการต่อสู้ ไม่มีการยกขึ้นจากจิตจะเป็นภาวนายะ จากจิตสงบแล้วก็ภาวนาได้ คิดได้ คั่นได้ แต่ผ่านไปพร้อมกับอุปกิเลส

อุปกิเลสหมายถึงความฟุ้งใสของจิต จิตที่ฟุ้งใส อุปกิเลสคือความเศร้า คือความชุกอยู่ในหัวใจนั้น เป็นจินตนาการขึ้นมาเพราะมันมีอุปกิเลสเป็นตัวเสียม อุปกิเลสเกิดขึ้นจากหัวใจ เพราะหัวใจนี้มีภาสวะ มีอวิชชา มีกิเลสอยู่ที่หัวใจเป็นกั้นบัง ความเป็นกั้นบังอันนี้จะคิดอย่างไร ความเป็นกั้นบัง ความเป็นหนึ่ง ความเป็นผู้ดำริ ความเป็นต้นกระแสนของความคิดมันถึงมี มันถึงไม่ได้เป็นภาวนามยปัญญาเพราะธรรมจักรไม่ได้เกิดขึ้น

ธรรมจักรเกิดขึ้นเพราะว่าจิตนี้สงบ กิเลสนี้ยุบขอบตัวลง ธรรมจักรจะเกิดขึ้นเพราะเราต้องแสวงหา เราต้องยกขึ้นเป็นวิปัสสนาญาณ

“วิปัสสนา” วิปัสสนาเกิดขึ้นจากว่า การงานชอบ อาโลโก อุทปาติ ปัญญาอุทปาติ วิชชาอุทปาติ ในธรรมจักร วิชชาจะเกิดขึ้น ปัญญาเกิดขึ้น ความสว่าง ความว่างเกิดขึ้น ความว่าง ปัญญาเกิดขึ้น ความว่าง อาโลโก อุทปาติ ความสว่างไสวเกิดขึ้น เห็นใหม่ รู้เท่าทันไปหมดเลย เป็นภาวนามยปัญญา เป็นสุดยอด เป็นหัวใจ เป็นหนึ่ง มีเฉพาะในศาสนาพุทธ เป็นแก่นของ

ศาสนา เป็นที่พึ่งเป็นพึ่งตายของผู้ที่ปฏิบัติ เป็นเป้าหมายของนักปฏิบัติ เป็นหลักความจริงในศาสนาเรา

เราถึงไม่ควรจะไปตื่น ไม่ควรจะไปหลงตามสิ่งที่เขากำลังห่อกันอยู่ไ้ง เหตุเพราะการที่ว่า กระแสมาก เหตุเพราะว่ามีฝ่ายที่ว่าเห็นด้วย ความเห็นด้วย เห็นด้วยจริงเพราะผู้ที่รู้จริงตามความเป็นจริงมีน้อย ผู้ที่เชื่อตามๆ กันมันเยอะ ความเชื่อตามๆ กัน เห็นไหม

(เทพสิ้นสุดเพียงเท่านี้)